

Basisprincipe: Neem meer tijd (stop en denk na)

De Brandweeracademie heeft halverwege vorig jaar samen met de Programmaraad Incidentbestrijding van Brandweer Nederland een set van vijf basisprincipes van brandbestrijding vastgesteld. Wat zijn deze basisprincipes? En hoe maken ze het werk veiliger en efficiënter? In deze nieuwe rubriek gaan we de komende edities steeds in op één van de basisprincipes. In dit eerste nummer van het jaar starten we met het principe *Neem meer tijd (stop en denk na)*.

DOOR JILDOU VISSER

FOTOGRAFIE JEFFREY KORTE MEDIA

Het principe *Neem meer tijd (stop en denk na)* kent zijn oorsprong in het onderzoek naar situationele commandovoering.

HUMAN FACTORS

Uit het onderzoek van de Brandweeracademie naar situationele commandovoering is gebleken dat bij besluitvorming onder druk signalen, mondelinge informatie of beelden worden gemist. 'We kennen allemaal wel voorbeelden van inzetten waarbij de situatie achteraf anders is dan we aanvankelijk hadden gedacht. In stressvolle situaties pikken we signalen niet volledig op en kiezen we automatisch voor de inzetactie die we gewend zijn toe te passen. Dat is ook niet gek, ook wij mensen hebben maar een beperkte capaciteit, zeker in stressvolle situaties', begint Hans Hazebroek, onderzoeker bij de Brandweeracademie. 'Juist vanwege die menselijke factor hebben we in dat onderzoek al aangegeven dat het goed zou zijn om meer rustmomenten in te bouwen, zoals direct na aankomst bij een incident, om goed te kunnen kijken naar wat er nou echt aan de hand is, stop en denk na. Maar ook om na de verkenning kort met de ploeg te bespreken wat je hebt gezien, zodat je alle beelden naast elkaar kunt leggen om samen tot een compleet beeld te komen. Daarop kun je dan het inzetplan maken.'

TIJD

'Neem de tijd om goed te kijken en de rondomverkenning volledig te doen. Waar zit de brand? Is die bereikbaar? Hebben we voldoende koelend vermogen? Wat is de kleur van de rook? Is dat wat je verwacht, of wijkt deze af? En waar komt de wind vandaan? Als je de tijd neemt en nog een keer kijkt, zie je vaak meer dan de eerste keer', aldus Hazebroek. 'Hoe lang je daarover kunt doen is niet concreet te zeggen. Natuurlijk hebben we geen uren de tijd, want tijd is en blijft bij brandbestrijding van belang.' Toch heeft Hazebroek bij de praktijkexperimenten in Zutphen in 2014 ook gezien dat twintig seconden later starten met de inzet weinig verschil maakt voor de overleefbaarheid van het slachtoffer of eventuele branduitbreiding. 'Maar in twintig seconden kunnen wij wel een betere verkenning doen en de tijd pakken om een sneller en

veiliger inzetplan te maken. Wellicht kies je dan voor een andere, snellere aanvalsroute die je eerder niet had gezien. Waar we voorheen onze mensen leerden om aanrijdend een plan te maken en ter plaatse direct in te zetten, willen we nu een nieuwe routine inslijten. Neem de tijd om ter plaatse goed te kijken, zie en besef daadwerkelijk wat je ziet en maak op basis daarvan ter plaatse een inzetplan. Om die nieuwe routine tussen de oren te krijgen

Bij de brand in de woning op Dirk neemt Gijs Cretier de tijd om na te denken om tot de meest effectieve en veilige inzet te komen.

bij iedereen, moeten we een lange adem hebben. Het moet om te beginnen worden toegepast in de les- en leerstof, maar we moeten ook kijken naar alle oefenmomenten en met deze kennis in het achterhoofd ook vaker incidenten met beeldmateriaal en geluidsbanden evalueren. Dan heb je de feitelijke gebeurtenissen erbij, dan merk je ook dat de herinnering vaak net niet helemaal klopt.'

PRAKTIJK: TIJD NEMEN VERBETERT HET BEELD EN DE INZET

Dat het principe *Neem meer tijd (stop en denk na)* echt kan leiden tot een betere en snellere inzet, heeft bevelvoerder Gijs Cretier van Brandweer Flevoland ervaren. Toen hij vorig jaar werd gealarmeerd voor een woningbrand, waren nog veel gegevens onbekend. 'Ik wist niet waar het precies brandde, want de eerste gegevens dat het brandde in de slaapkamer op de bovenverdieping werden al snel gewijzigd naar de aanbouw of schuur. Ook wist ik niet of er mensen binnen waren.' Ter plaatse besluit hij samen met zijn manschappen eerst een korte verkenning te doen. Waar brandt het precies? Hoe ontwikkeld is de brand? En hoe kunnen ze er het snelst bijkomen? 'De burens konden niet vertellen of er mensen binnen waren en dus ging ik uit van één, mogelijk twee slachtoffers', aldus Cretier. Bij aankomst ziet hij veel zwarte rook en aan de achterzijde van de woning een forse brand. Tijdens de verkenning ziet hij dat aan de voorkant zwarte rook uit de woning perst. 'Mijn eerste beeld was dat de brand aan de achter-

zijde woedde. Het was nog niet helemaal duidelijk of het om een buiten- of binnenbrand ging. Mijn aanvalsploeg heeft snel aan de achterzijde gekeken en kon vertellen dat het om een uitslaande binnenbrand ging.' De brand dreigt dan over te slaan naar de bovenverdieping. 'Ik heb toen het plan gemaakt om eerst van buitenaf met twee stralen lage druk op de brand aan de achterkant in te zetten. De brand was snel onder controle. Aan de voorzijde heb ik vervolgens direct alle ramen eruit laten slaan en de voordeur geopend, zodat we zo snel mogelijk een overleefbare situatie voor de eventuele slachtoffers zouden creëren. Mijn nummers 3 en 4 zijn aan de voorzijde naar binnen gegaan en hebben alles verkend op aanwezige personen of huisdieren. Die bleken er gelukkig niet te zijn.'

Achteraf is Cretier bij dat hij ter plaatse de tijd heeft genomen om een snelle rondomverkenning te doen. 'Voorheen zou ik mijn manschappen met de snelle aanvalstraal DLS vanaf de voordeur naar binnen hebben gestuurd. Dan hadden ze binnen een lange aanvalsroute gehad voordat ze bij de brand waren. Dat had anders af kunnen lopen. Hoewel ik de tijd heb genomen, heb ik in mijn verkenning alsnog gemist dat de wind op de achterkant van de woning stond. Door een deur aan de voorkant te openen had de wind veel makkelijker de brand door de woning kunnen jagen', vertelt hij. 'Kortom: door de tijd te nemen voor een volledige verkenning en te kiezen voor lage druk, hebben we de brand snel en veilig kunnen blussen.' ■